

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 :
Pe 1 lună . 2 :

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20,

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

Björnson apărând pe români.

— A treia convorbire cu Björnson. —

Când am ridicat portiera, am găsit pe marele poet întins pe canapea. Mă primi binevoitor. Zimbindu-mi ca unei cunoștințe vechi, îmi întinse amical mâna:

— Buon giorno, buon giorno! Ce mai faci?

Mă apropiai grăbit și răspunsei, măgulit de afectuoasa primire ce-mi făcu maestrul

— Sunteți bolnav, maestre?

— Nu; bolnav nu sunt, dar nu mă simț tocmai bine, puțin cam indispus.

Il priveam.

Stătea întins pe canapea, îmbrăcat cu haina de casă, cu o cuvertură brodată, trasă peste picioare. De sub bereta de mătăasă neagră, părul alb scapă în bucle; ochii lui vii, albaștri, mă fixează surizînd.

— Ce noutăți îmi aduci?

— Maestre, întâi salutul meu și expresiunea infinitei recunoștințe ce românii subjuogați o au pentru d-tră..

— Grazie, grazie!

— Apoi, câteva numere din »Tribuna« cu descrierea unor fapte, cari nu se pot numi europenești.

Poetul devine atent și nu mai suride.

— Ah! iar s'au întâmplat lucruri rele! Doamne, Doamne, este de necrezut! Cât vor să dureze aceste prigoniri?

— Cine știe maestre? Glasul d-tră totuși, răsună ca o trimbiță de alarmă și Europa ascultă.

— Da, eu scriu, mă ocup căci mă interesez foarte mult de români. Dar spune-mi de ce este vorba?

Li pui sub ochi numerile din »Tribuna« în cari se face darea de samă amănunțită asupra interpelării deputatului Maniu, asupra barbariilor comise de jandarmi contra pașnicilor români și osânde de urmă.

— Cum se poate, cum se poate! Oh, nu-ți vine să crezi că într'un stat pretins civilizată, se petrec lucruri ca acestea.

Fața i-se crispează, o expresie de durere i-se zugrăvește pe frumosu-i chip de bătrân, mâinile i-se împreună într'un gest de desnădejde.

— Iată maestre, traducerea italiană a acestor fapte.

— Grazie.

— Mi-am permis a v'o aduce, dat fiind interesul ce purtați românilor, și vă rog să mă scuzați dacă vă supăr cu aceste lucruri.

— Nu mă superi deloc, ba din contră îmi faci plăcere și chiar un serviciu, căci chestiunea românilor mă interesează foarte mult și voi luă cuvântul în totdeauna pentru ei.

I-am mulțumit din nou în numele celor subjuogați.

— Ah, continuă poetul, au torturat lume, jandarmii se poartă sălbatic și lucru nemai pomenit, femeia și avocatul care iau partea celor chinuți sunt luați la goană! Cum se poate?

— Totuși, maestre, lucrurile stau astfel! Ba ceva mai mult, în presa ungară, s'a emis părerea ca să se interzică intrarea în Ungaria a lui »Neue Freie Presse« la care ați scris d-voastră.

— Ah! și aceasta vor s'o facă? Nu e nimic, ei vor să acopere glasurile dreptății, dar nu le va fi posibil! Nu, nu, căci Austria îi cunoaște, Germania îi cunoaște, România îi cunoaște, Franța și Anglia asemenea, și peste tot glasuri de desaprobară se ridică în contra lor. Ei sunt orbi, nu văd; sunt surzi, nu aud; dar ceace cunoaște toată Europa, tot murmurul acesta de desaprobară ce se ridică contra lor, samănă cu un războiu, un războiu de idei, din care ei nu ies decât înfrânți, pătați pentru totdeauna în ochii oamenilor dreptății.

Poetul privește în zare. Sub sprâncenile albe, stufoase ochii lui par că văd în viitor, și glasul lui are intonații de profeție.

— Ce socotiți să faceți din cele ce v'am adus?

— Voiu scrie, da, voiu spune din nou Europei actele aceste incualificabile. Știam ceva de ele din jurnalele nemțești, dar îi mulțumesc că mi-le-ai adus mai detaliate și le voi utiliza. Voiu scrie imediat un alt articol în »März« din München și sunt sigur că peste vre-o 15 zile, cel mai târziu, va apare, și ca să se știe mai bine de toată Europa, articolul acesta se va publica și într'un jurnal din Austria (nu »Neue Freie Presse«), și în Italia și în Paris. Trebuie, trebuie să se cunoască bine această nedreptate și ungurii trebuie să înceapă să auză, desaprobarile la cari azi sunt surzi.

— Cunoașteți pe Apponyi?

— Da, îl cunosc, și ceea ce este mai curios, este că îl cunosc personal. La început, când nu știam încă ceea ce se petrece cu naționalitățile, i-am trimis o dramă a mea »Der König«. Apponyi mi-a scris o scrisoare foarte frumoasă, eu i-am răspuns. Dar acum am devenit vrășmași, el probabil că nu mă poate suferi personalmente, eu nu pot să sufer acțiunile lui.

— Principiile creștinătății nu spun așa, maestre.

— Oh, principiile creștinătății! Dar cine se mai ține de ele? Uite, Apponyi este creștin, cel puțin așa se zice, și face totul contrar creștinătății. Eu, nu cred decât în două lucruri: în responsabilitate și în ereditate. În responsabilitate, căci toți trebuie să ne dăm sama de faptele noastre aici pe pământ, și în ereditate căci toți suntem supuși moștenirii ce o avem din moși-strămoși.

O ușe laterală se deschide și intră o doamnă cu părul alb. Eu mă ridic de pe scaun și salut. Ea se apropie de poet și vorbesc ceva în limba norvegheză.

— Der rumäner! zice maestrul arătându-mă.

— A, le roumain? Bon jour monsieur! (A, românul? Bună ziua domnule).

Salut din nou; așa dar în familia lui Björnson, eu sunt cunoscut, căci a fost de ajuns vorba lui, ca doamna, femeia poetului, să mă privească binevoitoare și să mă salute aproape ca pe o cunoștință. În minte îmi vin cuvintele poetului din ultima mea întrevvedere cu el: »ești primul român ce cunosc și-mi pare foarte, foarte bine«.

Doamna se retrage salutând din nou; rămân iar singur cu poetul, ai cărui ochi mă privesc cu simpatie.

— Lucrați mult, maestre?

— Da, mult. Dimineața lucrez tot timpul, după amiază primesc vizite. Chiar azi, aștept pe ministrul Franciei care mi-a trimis o scrisoare, în care îmi spune că la 6 va veni să mă viziteze. Nu știu ce o fi voind.

— Și aveți vizite multe?

— Da, am multe și în toate limbile: în nemțește, italienește, norvegheză, franțuzește, englezește.

De acum conversația ia un caracter de familiaritate și maestrul îmi laudă limba italiană, îmi dă câteva explicații cerute de mine, asupra limbei sale materne. Vorbim de Roma, de care zice că »este singurul oraș, în care se poate stă«; de evenimentele din Portugalia; de România, de care se interesează foarte viu, de românii din Macedonia, de Basarabia.

— Ați mai primit scrisori de mulțumiri, maestre.

— O, da, o mulțime.

Și poetul se scoală de pe canapea, merge la un biou mic, din cutia căruia îmi scoate câteva cărți postale ilustrate, cu figuri românești.

Cu o deosebită plăcere îmi spune că a primit aceste ilustrate dela români și privind lung țărani din ilustrații, îmi spune:

— Sunt frumoși, foarte frumoși românii!

Apoi revine la canapea, pe care se întinde din nou. Eu îl acoper cu cuvertura.

— Șase fără un sfert. Incurând trebuie să sosească ministrul.

M'am ridicat. Il salut și-i arăt din nou recunoștința românilor pentru marea operă de caritate ce face. El îmi mulțumește, se ridică de pe canapea și mă întovărășește până la ușe, repetându-mi:

— La revedere.

Roma, 13 Februarie st. n. 1908.

P. Robescu.

Din delegațiunii. *In ședința de Vineri a delegațiunii, Molnár János a adus vorba despre cercurile militare de întregire, cerând ca aceste cercuri să se întregesc așa, ca în fiecare regiment să prepondereze unghurii, ca astfel naționalitățile să poată fi majoritate și maghiarizate. Vom reveni asupra acestei pretenții nesăbuite!*

Situația.

Budapesta, 14 Febr.

Conflictul cu Rusia.

Nu mai încapă îndolală: Rusia, Franța și Italia sunt în cel mai mare grad alterate din cauza propășirii Austro-Ungariei în Macedonia. Conflictul cu Rusia se învederează, zi de zi, nu numai cât privește atacurile continue ale presei adversare, ci el a intrat chiar într-o fază, care ne arată că presa nu poartă o campanie numai și numai pe socoteala ei, ci și a *diplomației*.

Ztarele mari vieneze și cele din Budapesta continuă a susține, într'un ton foarte conștuit, pe Aerenthal, care, bazat pe tratatul dela Berlin și convenția dela Mürzsteg, nu se lasă terorizat de vocile presei dublei alianțe. Întrebarea e: cât timp se va putea menține Aerenthal în poziția lui, ce dimensiuni va lua campania pornită cu atâta violență, putem zice cu oarecare sistem, din partea adversarilor Austriei.

În cursul serii de azi vine *confirmarea* știrilor cari deja azi dimineață, aruntau *nemulțumirea vădită* a Rusiei și cererea unei *recompense* față de Austria. Telegrama lui »Pester Lloyd« de acum seara întărește veștile despre recompensa aceasta ce i-s-ar da Rusiei: imperiul moscovit pretinde, ca revanșă față de linia Saloniki-Sandjac, concesiunea pentru o *linie ferată transbalcanică*. Linia aceasta, anunță »Le Temps« are să traverseze peninsula balcanică dela Dunăre până la Marea Adriatică și — neapărat — va contrabalansa succesele Austriei, pe cari i-le-ar aduce linia — Sandjac.

»Nowoje Wremja«, ziar care stă în legătură cu cercurile guvernamentale rusești, aduce o știre și mai senzațională: Austria și-ar fi *asigurat* la înalta Poartă, dreptul de a zidi ea, *exclusiv*, linii ferate în vilaetul Kossonowo și Saloniki.

Până când »allata« Austriei, Italia, duce așa zicând tenorul în corul presei unlie, dușmane Austriei, singura mare putere, care apără fără preget Austro-Ungaria e Germania. Importantul ziar »Berliner Tagblatt« publică, în numărul de azi, un articol obiectiv, în care înșiră motivul ce îndeamnă Austria a căuta teren de consolidare și cucerire economică în Balcan. Provocându-se

la convenția din Mürzsteg articolul încheie spunând, că Rusia nu are nici un drept a pune piedeci, de astădată, înaintărei *economice* a Austriei.

Isolarea.

O telegramă sosită acum seara din Petersburg anunță că »Nowoje Wremja« are, din sorginte *diplomatică* informația sigură că în chestia macedoneană *Franța, Anglia, Rusia și Italia* sunt solidare, luând *atitudinea potrivnică Germaniei și Austro-Ungariei*. Aceste mari puteri vor începe o acțiune comună contra planurilor ministrului Aerenthal referitoare la linia — Sansjac. »Nowoje Wremja« spune că linia plănuită de Austro-Ungaria jignește interesele Franței și ale Italiei, cari nu pot privi cu mânilor în sân cuceririle Austriei. — Știrea, după evenimentele din urmă, e destul de verosimilă.

Știri din Viena.

Prin corespondentul lui »Pester Lloyd« am următoarele informații din Viena:

Banul Rauch a fost primit azi la orele 11 a.m. în audiență, de monarh, la Schönbrunn. În audiență banul a referat despre *situația din Croația*; probabil că se va fi adus un decizie, în audiență, și privitor la alegeri și la terminul convocării camerei croate. Audiența a durat timp mai îndelungat decât de obicei.

Terminându-se în săptămâna viitoare ședințele delegației maghiare, în 24 și 26 l. c. se vor da, *la curte*, prânzuri în onoarea membrilor delegației. — Conte Zichy Miklós și-a dat demisia ca membru al delegației; în locul lui va veni *Szmrecsányi György*.

Budapesta, 16 Febr.

Preludiu.

Poimâne, *Marți*, camera va ține deja ședință. Adevărat: numai o ședință formală, însă se va statori cari proiecte să se aducă în discuție. Apoi, în săptămâna aceasta încă, își va lua începutul sesiunea, care va aduce luptă, atât de mult așteptată și dorită, pentru — sufragiul universal...

Ca o fanfară, a cărei sunete se aud din depărtare, slabe, abrupte, notând numai din când în când melodia, dar cari cresc apropiindu-se din ce în ce, insuflețind, pătrunzând în adâncul inimelor, — așa-i și conștiința luptei. Când lupta e încă departe, nu ai decât un sentiment vag, încă nedeterminat; simți necesitatea luptei fără a avea

un plan concis, format. În măsura însă, în care se apropie momentul decizător, clipă de clipă, pas de pas, energia crește, forța latentă izbucnește, ochii scapără schinței, pumnul e înfășcat, planul e de mult gata, aștepti numai dușmanul...

Astăzi am avut iarăși ocazia a cunoaște mai de aproape dispoziția noastră de luptă. Atât în chestia revizuirii, cât mai ales a reformei electorale deputații naționali sunt de perfect acord: *nu se vor da învinși*.

Sufragiul universal a fost și este — spune un eminent deputat național, pe care am avut ocazia să-l consultez — una dintre principalele noastre speranțe, un punct de emanație, pe care să se bazeze viitoarea noastră politică. Vom lupta din răsuputeri, ca să nu ni-se ia. *În lupta pentru drept întreaga noastră organizație în afară de parlament se va pune în mișcare, fără șovăială*. Lupta va fi *paralelă*, în cameră și afară de cameră. Și dat fiind *timpul apropiat*, în care se va da lupta, organizarea în masse, organizarea întregului neam va lua în scurt timp o formă reală. Sperăm că nu ne vom pierde în lucrări și paragrafe birocratice, ci organizând masele mari, înrolând pe mic și mare în șirul luptătorilor, vom dispune de o armată nu numai organizată, ci și însuflețită, conștie. Cu aceasta apoi *vom ști să dăm lupta!*

Viitorul apropiat ne rezervă lupte mari. Trebuie însă să ne cuprindă o deosebită bucurie, văzând că spiritele sunt dornice de luptă, domnește în orice privință un îndemn neastâmpărat de *a rupe ghiata*. Primăvara luptelor, căci așa trebuie să numim primăvara anului 1908, nu ne va afla nepregătiți. Cel puțin așa se pare.

Casa rurală.

Raportul dlui Vintilă Brătianu.

(Urmare.)

Prin înființarea unei instituțiuni care să dea pe de o parte credit, pe de alta să înlesnească facerea formalităților de cumpărare și parcelare,

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

Din Țara Soarelui.

Veneția.

— Note de drum. —

Zori de vară.

Flacăra de rubin a răsăritului rumenește Veneția cea frumoasă. Dela *San Giuseppe di Castello*, până dincolo de marmura grădinei regale, *Riva degli Schiavoni*, pare privită printr'un ciob de sticlă colorată.

În jurul catargurilor de cedru din fața basilicii San Marc, rolesc guruind porumbeii legendari.

Fermecați, ne pierdem printre ei ca sfântul Francisc d'Assis și de blânzi ce sunt, ni-se așează pe umeri, pe brațe și ciugulesc din palme grăunțe de aur.

Odinioară, porumbeii aceștia erau întreținuți de republică ca o răsplată pentru serviciile de poștă, aduse lui Enric Dandolo, dogele Veneției la cucerirea insulei Candia. Astăzi dârnicia venețienilor înlocuiește datorită sfântă a republicei moarte.

Andrea Meldolla ne povestește un miracol.

La ameazi, spune el, toate cuiburile basilicii

rămân goale. Porumbeii zboară în stol peste Adriatică și acolo în fundul mării de peruzea, li-se arată splendoarea Veneției trecute, se văd procesiuni triumfale, Bucentaurul istoric, dogii în brocart de aur cu scântelitoare cușme, procuratorii în costum teatral, artiștii Renașterii, Veroneze, admirali, condolieri, s'aud muzici, clopotele campanilelor și când soarele e la Angelus porumbeii își iau sborul spre Veneția cea tristă.

E povestea mângăietoare a venețienilor, că republica de odinioară tot mai trăiește undeva.

Canal Grande.

Bulevardul barcarolelor venețiene, pe care s'a plimbat amorul Renașterii și gelozia lui Otello.

Gondola neagră cu halebarda ei în vârf își desfășoară funia smolită după pilastru strâmb din fața Piazzettei și ne poartă tainic în ducea fredonare a gondolierului pe calea *frescelor* venețiene, în care suspină azi umbra *Miresei* moarte.

E cel mai frumos drum din lume: drumul palatelor, galeria stilului venețiano lombard și a goticului italian din secolul al XV-lea, celebrul *Corso* pe care treceă cântând cu pumnal la cingătoare, în gondola de aur — Poezia dragostei venețiene, de altădată.

Ești fermecat.

Tablouri romantice îți trec prin minte: Luna

varsă văpaie pe apă, înălbind palatele cari tremură răsturnate în apa lagunei. Fereștile scântee.

Pretutinderi lumini de bal, flori de brilliant, brațe albe, sânturi descoperite, flaute, vioare, muzici de danț și gondole clătinate pe oglinda de scântee a canalului.

Peste brațele de argint ale balcoanelor se încolăcesc crini de zăpadă.

Gondolierii visează... Marea e plină de sirene...

»Plângând Tonin acordă mandolina

»Și inspirat de vechiul Palestrina,

»Prelude 'ncet, apoi cu glas sonor

»Prin vers duios, el spune al său dor«.

O madonă din cerul lui Paul Veroneze — Aldă, contesa Loredano suspină la fereastra dantelată a palatului, se pleacă pe canal și zmulgându-și brățările de brilliant, fiorile sărutate, inima... le aruncă cântărețului în barcă.

O mască în costum național lese de sub *Ponte di Rialto* și roșindu-și pumnalul în sângele cântărețului îndrăgostit, trece înainte.

Luna nebnatecă se joacă pe scările de marmură.

Nu e călător care să-ți povestiască o mal romantică plimbare.

Tot ce te înconjoară te farmecă, îți fură inima. Nu e arta unui om, e geniul unui popor artistic, care a deschis cerul.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până la două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu apă minerale, în băcăni și farmacii. La târgululă să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser, János, Budapest.

Ţăranul va fi scos din starea lui de inferioritate azi, atunci când doreşte să concure la pământurile disponibile într-o ţară unde repartiţia proprietăţii ne dă cele două extreme: latifundiile şi proprietatea morcelată. Prin rezolvirea acestei chestiuni, putem zice fără teamă, că un nou privilegiu se desfiinţează în favoarea masei celor mari a poporului român. Cu ocupaţie exclusiv agricolă, el nu găsea decât în pământ mijlocul de a-şi satisface nevoile şi ocupa braşele.

Pentru a nu mai repeta greşelile de cari vorbim mai sus, proiectul Casei Rurale ce vi se propune a pus din nou principiul cel drept, că nu se poate da pământ tuturor; el pune condiţii de recrutare pentru viitorul proprietar, cerând acot în bani şi instrumente de muncă. Negreşit că în fixarea cuantumului, a trebuit să se ţie seamă de situaţiunea precară în care se găseşte de fapt azi populaţiunea dela sate, avansul în bani pentru loturile mici netrebând să fie o piedică pentru ca ţăranul muncitor să se poată ridica. În acelaşi timp trebuie să scoatem din mintea ţăranului impresia greşită pe care, de cele mai multe ori de la 1864 încoace i-am dat-o, că Statul trebuie să-i dea pământ şi să-i dea fără nici o plată.

De aceea, pe lângă simţământul ce trebuie să desvoltăm, că într-adevăr pământul se plăteşte, eră nevoie ca instituţia să aibă un caracter autonom, luându-se toate garanţiile necesare pentru deservirea unui interes general, social şi economic să fie asigurată. O instituţie cu participarea şi controlul Statului, însă independentă, eră soluţia care răspunde mai bine acestor condiţii.

Sporirea populaţiei în cei 44 ani din urmă, lipsa unei limite la morcelarea proprietăţilor rurale, a creat, pe lângă muncitorii agricoli nelproprietari, un proletariat de ţărani legaţi de satul lor prin posesiunea unei întinderi neldestulătoare de pământ, spre a se hrăni şi cărora li-se putea astfel impune orice condiţii de învoire pe proprietatea mare vecină.

Proiectul Casei Rurale caută, pe de o parte, să înlătore pentru viitor crearea acestui proletariat agricol, prin limitarea parcelării până la 5 hectare, iar de pe alta să corecteze chiar pentru trecut, o parte din acest rău.

La cercetarea proiectului supus discuţiei trebuie să ţinem în seama şi înrurirea ce a putut avea inalienabilitatea pământului ide clacă sau în loturi, asupra situaţiei actuale a miciei proprietăţi. În cele mai multe districte şi în timpul din urmă, schimbul între ţărani până la întinderile ce erau autorizate să aibă prin legea dela 1864, s'a putut face, şi credem că, de a inalienabilitatea a putut împiedica să se formeze o mică proprietate mijlocie, dela 11 pogoane în sus, nu numai el se

doreşte morcelarea de azi, care adese ori merge la un pogon şi o jumătate de pogon. Trebuie căutat în o ocupaţie agricolă de sute de generaţii, în lipsă de meserii şi de industrie, una din cauzele morcelării actuale a proprietăţii ţărăneşti. Peste câţiva ani acest regim al inalienabilităţii dispărând, Casa Rurală permişând în acelaşi timp vânzările între ţărani şi împiedicând parcelarea sub 5 hectare, se va putea crea o proprietate mică, dar îndestulătoare pentru a asigura traiul prin selecţia de jos în sus.

În ceea ce priveşte repartiţia miciei proprietăţi şi limita inferioară de admis pentru ea, a trebuit să se albă în vedere situaţia de fapt în faţa căreia ne găsim azi; ea nu ne lasă libertatea să luăm o soluţie completă, adecă de a asigura peste tot cu îndestulare traiul săteanului pe pământul lui. În fixarea acestui minimum, s'a crezut necesar să se ţie seamă de puţinţa şi nevoia de a se face din ce în ce o cultură mai intensivă. În limitele strănte ale pământului disponibil pentru numărul ţărani cari nu au o întindere suficientă, nu mai putem năzui să creăm azi şi peste tot un ţăran absolut independent de pământul lui, ci să-i asigurăm o întindere îndestulătoare pentru ca să nu depindă în totalitate de învoelile de pe marea proprietate. Pe de altă parte, trebuie să se ţină seama că trăim într-o ţară aproape exclusiv cu o agricultură extensivă şi în care pentru câţva timp încă, noi debuşuri industriale sau chiar de o muncă agricolă mai intensivă nu sunt deschise, într-o ţară în care selecţiunea normală nu s'a putut face din cauza situaţiei defavorabile în care atât repartiţia proprietăţii cât şi lipsa de cultură a ţinut până azi pe sătean.

Casa Rurală nu poate avea deci năzuinţa de a face azi de odată această selecţie, ea trebuie însă să puie pe cât mai mulţi în situaţie de a lupta şi de a se ridica; şi cu cât această alegere va putea fi făcută dintre mai mulţi, cu atât şi roadele ei vor putea fi mai sigure. De aceea s'a pus limita minima a totului în cazurile obişnuite la 5 hectare.

Urmările Casei Rurale, sub forma în care se prezintă, vor depinde de stocul de moşii ce vor fi de vânzare şi de puţinţa instituţiei de a emite obligaţiuni. Pe de altă parte, există nevoia de a se înlătura, în favoarea adevăratului muncitor, intermediarii, arendaşii sub forma adeseori primejdiioasă şi dăunătoare sub care se prezintă azi la noi, şi de fapt se manifesta un curent puternic de arendări la obşti ţărăneşti. Pentru toate aceste consideraţiuni şi pentru a înlesni şi ajuta selecţiunea şi îndrumarea spre o cultură mai bună a muncitorilor de pe moşia arendată, s'a prevăzut ca Casa Rurală să înlesnească arendările la obşti. Această intervenţie mai are de scop să dea şi

proprietarilor pentru aceste arendări o garanţie materială şi morală.

Una din greşelile trecutului a fost că nu s'a profitat în destul pentru a se face o mai bună îndrumare a culturii, atunci când s'a dat pământ. Rolul Casei Rurale în această privinţă trebuie să fie real şi puternic; se va garanta şi mai bine plata ratelor ce li-se vor datori. În aceasta menire a el, cât şi în arendarea la obşti, Casa Rurală va găsi un ajutor puternic în o altă instituţie leşită din iniţiativa chiar a săteanului şi care are deplina lui încredere. Băncile populare nu numai au peste treizeci milioane de lei capital, dar sunt şi focarele împrejurul cărora se organizează azi cooperaţiunea celor mai mulţi şi mai stabi, cooperaţiune atât de indispensabilă propăşirii miciei culturii. Instituţia centrală a acestor bănci, destinată într-o zi să devie Banca Centrală autonomă a Băncilor populare săteşti, are azi în aproape toate comunele din ţară un ajutor în Banca populară locală, are un serviciu organizat de control şi de sfatatori speciali pentru diferitele nevoi şi ramuri ale activităţii dela sate.

(Va urma).

Lupta în comitate.

Arad.

O şedinţă dintre cele mai agitate şi mai interesante. Eră vorba de a scăpa poporul de un nou bir, şi mai ales nu eram învoii să se dea pentru fondul de penzie al slujbaşilor dela comitat şi comune cari chiar acum de curând şi-au bătut joc de preoţiimea română şi de poporul din sudoarea căruia trăiesc.

Românii au venit în număr frumos, încă de Duminecă. Trebuie să reprobăm însă din toate puterile pe cei cari au stat acasă, ştiind că e trebuinţă mare de fiecare vot, şi să condamnăm pe ceice vin şi nu stau la vot. Aşa s'a întâmplat că propunerea pe care am respins-o de două ori, azi s'a primit. Numai trei voturi ne mai trebuiau, şi învingeam şi a treia oară, cu toată truda ce şi-au dat-o cei din capul comitatului să aducă la vot până şi pe cei bolnavi. Scăpam astfel poporul dela plata a zecimi de mii de coroane pe fiecare an.

Un raport mai pe larg vom da în alt număr al ziarului nostru.

Gondolierul, pe buza căruia se stinge plină de soarele Italiei »La cambiale di matrimonio» ne arată de pe crupa gondolei, cine ştie pentru a căta oară, palatele ca în basme în care dorm umbre, visuri, dureri înăbuşite, duhul Desdemonel şi pe cari nu le mai deşteaptă nimic, nimeni, nici un artist, nici o dragoste.

Sara în Piazzetta.

Lumea furnică pe lespezile de marmoră ale pieţei iluminate, ca într-o sală strălucitoare de bal: veneţiene frumoase cu părul ca flacăra şi cu şaluri negre pe umeri, patriciene de carnaval cu salbe de mărgelile roşii împrejurul gâtului şi inel de rubin în degetele moi, marinari în tricouri vârgate, turci fumând din pipe lungi, o fată din picturile lui Veroneze cu căldăruşa de apă pe umăr, guarzi cu tricourile negre, doi călugări desculţi, un şarlatan cu fracul galben, jucându-şi mascaraga lângă catargul de cedru în vârful căruia fâlfăie odată steagul Ciprului, stăpânit de veneţieni, lucrători murdari, cântăreţi de serenade, pungaşi în mediul lor natural, un barbiere de operetă cu armonica învechită, fachiri somnoroşi, un ragazzo speriat strigând răguşit *Gazzetta di Venezia* şi împărşind programele roşii dela teatrul Malibran, turişti şi cerşetori de operă dormitând în întineric sub arcadele palatului dogal.

La picioarele stălpului de marmură cu leul în-

naripat al Veneţiei, un ovrei sbârilit din *Ghetto Vecchio*, tremurând din barbă se uită în oglinda Adriaticei ca şi cum i-s'ar arăta într'ansa mărirea de odinioară a republicei şi chipul jidovului sângeros al lui Shakespeare: Shylock neguţătorul.

Gondolele cernite dorm între pilaştrii strămbi din faţa şarmului de piatră.

Gondolierii în bluze negre cu gulerul scobit, stau laolaltă în jurul coloanei cu sfântul Teodor patronul Veneţiei şi se uită duşi, unii spre marea spuzită de stelele de lumină ale fânarelor, alţii spre loggiile iluminate ale palateelor, alţii spre panorama cheiului *degli Schiavone*, ori spre cupola de argint a Santei *Maria della Salute*.

Toţi tac.

Visează.

Din grădinile de mărgan ale mării, vin la ei Sibilele Adriaticei cu flori de mărgăritar pe rochiile de spumă şi cântând din alăute vechi cântecul dragostei fatale, îşi culcă capul pe genunchii lor.

Aşa visează ei.

Din spre mare vin răsuflete calde de Si-rocco.

Corăbii dorm în largul apei.

Luna aprinde cerul.

Un porumbel rătăcit fâlfăie peste leul înaripat

din vârful coloanei de piatră. Şi intră la adăpost în cupola bazilicei lui San Marc.

În faţa loggiilor lui Sansovino, banda municipală cântă Aria Palatei din »Carnavalul de Venezia».

Ca prin farmec, priveleştea din piazzetta se şterge şi tablouri vechi dar luminoase se înfiripează în ochii noştri: măşti, seniori în haine scumpe, cu pumnaluri de maschinate la cingătoare, podoabe de aur, coroane cercuite cu brăuri de foc, purpură, hiamide dogale, veneţienele serenadelor, iluminăţii, tamburinari, flaute, vioare, flori ca peruzeaua, flori ca zăpada, flori ca sângele, flori ca aurul, danşeri şi sărutări.

E nălucirea Carnavalului veneţian, despre care cetiam odinioară în lungile romane şi care s'a stins odată cu gloria Republicei.

Noapte de dragoste.

Gondolierii privesc tremurul stelelor.

Turnurile aurite şi zidurile de mozaic ale bazilicei ard în lună.

Mulţimea strânsă în jurul muzicii din piazzetta, se plimbă legănându-se pe lespezile lucii.

E un freamăt de glasuri.

Numai porumbelii dorm în ceasul acesta în biserica lui San Marc.

Pe lagună zboară sărutări.

Palazzo Venier. Venezia. Gh. D. Mugur.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente şi pietre de ciment.

Fabricaţie proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria şi magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva şi Bánpatak.

Azi ne mulțumim să însemnăm numele celor ce din încredințarea clubului au ridicat glasul în apărarea poporului.

Au vorbit, curajos, cu demnitate și priecpere dupăcum urmează :

Indată ce s'a deschis ședința și protonotarul Schill citește adresa prin care ministrul nimicește votul din rândul trecut al congregației, vorbește

Dr. I. Suciu, arătând că dacă am avut atunci motive să respingem banii ce ni se cer pentru slujbașii comitatului, cu atât mai oșebit vom respinge acum, dupăce avem și mai multe plângeri contra slujbașilor. Arată cazuri de ilegalități.

Vásárhelyi Dezső susține propunerea comisiei permanente.

Protopopul Tr. Magier combate propunerea.

Fișpanul îi detrage cuvântul.

Protestări energice între români.

Dr. I. Marșieu vorbește (ungurește) admirabil. Îl la la frecuș pe fișpanul și aduce numeroase cazuri de ilegalități.

Vorbesc țaranul Guiu (Mișca) cărui i-se detrage cuvântul și N. Lăzărescu, combătând propunerea. Apoi protopopii Ioan Giorgia, pe care fișpanul îl admoniază de două ori, și M. Lucaș, cari în numele poporului resping ori ce dare.

Dupăce mai vorbesc pe rând: Dr. A. Grozda, cărui i-se detrage cuvântul, I. Groșoreanu și D. Popovici (Cermeiu) se ordonă votarea.

Au votat pentru 187

Au votat contra 91

Și astfel întrunindu-se $\frac{2}{3}$ iml de voturi, cât cere legea, fișpanul în mijlocul protestelor românilor declară propunerea primită.

Se naște o mică discuție la chestiile de incompatibilitate a funcționarilor cari sunt aleși membri în direcția băncilor.

Ședința s'a terminat la orele 12.

Timișoara.

În 13 l. c., s'a ținut ședință extra-ordinară în congregația com. Timiș.

La ordinea zilei erau vre o 800 de obiecte puse spre petraclare. Merituosul bărbat al neamului nostru românesc președintele clubului român din Timișoara dl Emanuel Ungurean de timpurlu a provocat în scris și separat pe fiecare membru ca să participe la aceea ședință, pentru că la ordinea zilei erau puse obiecte cari ne interesau mai de aproape.

Durere însă la apelul dlui Ungurean abia au luat parte, numai următorii români: Em. Ungurean, dr. A. Cosma, dr. George Adam, dr. Valer Mezin, Romul Cărăbaș, Ioan Pepa, protopop, Nic. Vulpe, Todor Ioaneș, Nicolae Giulan și Const. Diminescu și Nicolae Stevin.

Cei cari au lipsit nu se pot scuză pentru indiferența lor, cu atât mai vârtos, că dl Emanuel Ungurean în apelul adresat membrilor a atras atențiunea membrilor că într'alte obiecte e pusă la ordinea zilei decisiul reprezentanței comunale din comuna Murani, care cerea aplicarea legii în introducerea limbii române ca limbă protocolară a ședințelor comitatului comunal.

Eră vorba deci de dulcea noastră limbă românească, și chiar și mortul pe masă trebuia lăsat acasă, și prin prezentarea noastră numerică dovedeam și băgam spaimă în șovinii de o parte, de altă parte deșteptam și nemții, cari văzând lupta noastră pentru limbă, tresăreau din amorțeaală zăpăciti în care de prezent sunt și poate îi vedeam slăturați în șirurile noastre.

De altcum se poate vedea o mișcare de re-deșteptare între nemții noștri pentru apărarea limbii lor, căci tot ce cerea comuna Murani, cerea și Șagul-Timișan, adică introducerea limbii germane.

Ședința a decurs în următorul chip :

Reprezentanța comunală din comuna Murani a decis ca protocolul comitatului comunal să se poarte și în limba română. Contra acestui decis a apelat notarul. Comisiunea permanentă propune ca decisiul reprezentanței comunale să se nimicească.

I. Pepa: Ilegalitate.

Fülöp Béla: Duceți-vă în biserică! Agitatorilor!

I. Pepa: Nu agităm, ci cerem aplicarea legii.

Dr. Aurel Cosma se scoală și cere cuvântul, i-se acordă, și într'un ton liniștit promite că va fi obiectiv și în discuția acestui obiect va fi condus de stîmă față de lege. Verva oratorică, liniștea ce-l predomina pe dl Cosma l-a pus în

respect și cu legea în mână arată că comisiunea permanentă comite ilegalitate prin propunerea ei. Zice: »Legea din 1868 § 20 despre naționalități, îndreptățește comunele ca să și aleagă limba protocolară. Legea comunală merge și mai departe, dă dreptul comunelor că dacă $\frac{1}{5}$ parte din reprezentanți cere introducerea unei limbi ca limbă protocolară, să se introducă. Nici o altă lege până în ziua de azi n'a abrogat validitatea legilor de sus și prin urmare comuna Murani în sfera legii și-a adus decisiul său, care e legal și executiv, iar decisiul comisiei permanente e ilegal, căci vațămă adănc autonomia comunei«.

Referentul Duptza, subnotar comitatens în-țearcă a dovedi, că legea din 1868 despre naționalități a devenit lege moartă prin crearea legilor noi. Legea despre cvalificația oficianților și notarilor nu pretinde cunoștința altor limbi decât numai cea maghiară. Conclude, »legea despre naționalități nu se poate executa, pentru că notarul comunei nu e obligat să știe românește« — și la această prostie aplaudau descreerații.

Prot. I. Pepa cere pronunțarea fiscalului comitatens, căci el e custodele legii și al șednței.

Protoscul Ioan Dărăbant, român de origine, crescut de părinți țarani din Sătmar, sculându-se se vede pe față-i scrisă dilema în care eră. Sunt convins, că și dânsul a fost convins că avem drept, dar nu cuteză s'o mărturisească, — ba nu s'a sfiit a zice între apiauzele șovinștilor, că legea despre naționalități e scoasă din v.goare prin exercițiul că limba protocolară în 40 de ani a fost cea unguească. Propunerea comisiei permanente corespunde obiceiurilor dreptului și o recomandă spre primire.

Dr. George Adam într'un ton plin de demnitate răstoarnă aserțiunile fiscalului com. și dovedește legalitatea decisiului comitatului comunal din Murani. Nu poate primi spusele lui Duptza, că oficianțul nu e dator a ști altă limbă. Ministrul de interne, groful Andrassy în cercularul său a ordonat ca oficianții să nizuiască a învăța limbile locuitorilor, cu cari sunt în contact și în al căror serviciu stau. Nu poporul e pentru oficianț, ci oficianțul pentru popor, și notarul e dator să învețe limba poporului.

Füöp Béla descrieratul, cu o emfază patriotică zice: Celor ce nu ne place ideea de stat maghiar, calea e deschisă... Cerem drepturi, zice despre noi românii, și la ele ne provocăm, dar datorințele împreunate cu acestea nu le îndeplînim. Statul maghiar cu o indolență orientală dă diplomă de avocat și la aceia cari agită încontra maghiarimei. Și se află, zice, în această țară mulți trădători, cari prin oameni bătrâni molipsiți intelectualcește înaintea lumii întregi ne defaimă nobila națiune. Decisiul comunei Murani e renitență și trebuie să nizulim, ca astfel de decise să fie scoase din această sală. În Ungaria toți trebuie să fie unguri și toți unguește trebuie să simțească.

Dl dr. A. Cosma reflectează însinuărilor perverse ale lui Fülöp. Nici când românii n'au fost trădători, dar nici eu și nici amicii mei de principiu nu ne putem nega naționalitatea. Suntem români, civi ai Ungariei și așa vom și muri. Cu fraze goale nu ne veți îmbăta, noi obiectiv vom petraclare.

Fișpanul Návay Tamás: Discuția o închei și vreau să mă declar. Membrul dl Pepa, decisiul comisiei permanente l-a declarat de ilegal și a provocat pe protoscul să se declare. Premit, că aci sunt eu chemat ca asupra legalității decisiurilor să veghez. Aceasta e partea iminentă a misiunii mele. Îi liniștesc pe dl Pepa, că propunerea comisiei permanente nu în înțelesul legii despre naționalități, ci în înțelesul legii comunale e legală și corectă. Față de aserțiunile dlui Fülöp constat, că în înțelesul legii din 1868 art. 44 comitatului comunal dacă $\frac{1}{5}$ parte pretinde, protocoalele sale și-le poate conduce și în altă limbă pe lângă cea maghiară. Și iarși legea din 1868 art. 22 zice că decisiurile comunei sunt apelabile la congregație și ministru de interne. Constat că decisiul discutat s'a apelat. E cert deci, că decisiul reprezentanței comunale precum și al comisiei permanente e legal și corect.

Punându-se la vot s'a primit propunerea comisiei permanente.

A urmat apoi la ordinea zilei decisiul reprezentanței comunale Temesság pentru introducerea limbii nemțești ca limbă protocolară. Comisiunea permanentă a propus nimicirea decisiului.

Președintele o declară de primită. Dr. Adam insistă să i-se dea cuvântul. Nu voiau însă să-l lase să vorblască, se temeau de nemți că se vor îndârji și mergând acasă vor cere în toate comunele introducerea limbii nemțești.

A produs viuă discuție și de mult interes decisiurile comunelor Lliged și Sân Mihalul român în privința elocării banilor comunali, și anume: reprezentanțele comunale vrednice de laudă și de urmat, din susnumitele comune au decis, ca banii comunali să fie elocați în institute românești la »Ligezana« și »Păstorul«.

Comisiunea permanentă a propus nimicirea decisiurilor, pe motivul expres zis că băncile sunt române.

Dr. George Adam: Să scoatem politica de aici. E dreptul autonom al comunei, că unde își depune banii săi. E responsabilă reprezentanța comunală și nu noi d'acii.

Nu aceea să căutăm că e românesc sau maghiar ci e credibil.

Sigur, reprezentanța comunală are încredere în institutele amintite, cunoaște direcțiunea și deciziile fără frică își depune banii săi spre fructificare poate chiar cu procente mai bune.

Patrioții însă în cor strigă primim propunerea comisiei permanente.

Dr. George Adam: Bine, primiți dvoastră propunerea comisiei permanente, dar totodată și decideți dacă abogați odată dreptul autonom al comunei, că unde să-l depună?

Edvi Illés Jenő: În al lui Kardos.

Bună și aceasta dar să învățăm și ca deviză în viitor să ne fie: reprezentanțele noastre comunale să decidă elocarea banilor noștri comunali numai în institutele românești!

Să vedem ce-or face? Unde ne vor sili să ne depunem banii?

Celor rămași acasă le zic: mai mult interes de cauzele noastre, și nu răsplățiți încrederea poporului cu indolență! Iar vrednicilor luptători pentru bărbăția dovedită în fața tumultului, românilor le exprim mulțămită cu rugarea, ca și de aci înainte să fie adevărați apostolii al neamului nostru.

Rap.

Mișcarea culturală.

Caransebeș.

Șirul conferențelor întrerupte din cauza sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului s'a reînceput cu prea frumoasă conferință a profesorului seminarial dr. N. Regman Păunaș asupra subiectului: »Puterea cuvântului«. Harnic și inteligentul profesor și-a introdus publicul în sfera gândirilor, pe cari și-le-a propus să le talmăcească cu sublima și filozofica poezie a maestrului Viăhuța: »Cuvântul«. În mod magistral, vrednic de admirat, într'o limbă de toată frumseța ne-a expus conferențiarul părerile bătrânilor elini cu privire la puterea cuvântului: anume ei considerau cuvântul de ceva dumnezeesc, de ceva olimplan, și de credința aceasta a fost și starea literaturii germane Goethe. Dar cuvântul nu e numai dumnezeesc, el este în bună parte și omnesc. Un om vorbește către oameni pentru îmbărbătarea și propășirea, pentru bunăstarea și fericirea lor. Din clipa aceasta el se simte duhovnic; un duh dumnezeesc a trecut prin el în măsura bunătații sufletului său. Și omul acesta se închină duhului care i mărește puterile. Și acum introduce publicul în tainele psihologiei, a psihologiei masselor, face un expozeu măreț a societăților, cum se preface acestea în urma cuvântului propovăduit de cel însuflețit, ne coboară cu gândul în trecutul neamurilor ilustrând prin pilde frumoase și potrivite gândurile expuse. — Dar de multe ori propovăduitorul nu e insuflat de duhul dumnezeesc ci de interesele mici, de patimă și invidie, atunci cuvântul nu mai e olimplan, nu mai e dumnezeesc, ci omenesc, fără putere și fără efect, n'are nici o influință asupra societăților, a neamurilor.

Clasică a fost asemănarea dintre puterea banului și a cuvântului, a ideii. Impărăția cuvântului nu e din lumea aceasta, ci din ceace va să vină. Cuvântul stăpânește și hotărăște viitorul, pregătește oamenii de mâne, pe când banul stăpânește momentul, clipa de prezent, iar asupra zilei de mâne el n'are nici o putere și nici asupra generațiilor. Un Micu-Clain a vorbit din chilia sa de călugăr ori de corector veacului și ne-

mului întreg, ori să mergem și mai departe: Isus a vorbit tuturor limbilor și vremurilor.

Și ca să facă și mai evident lucrarea cuvântului se folosește de puternica poezie a bălăului poet Goga: »Apostolul«, ne descrie satul liniștit din umbra munților al cărui locuitorii se strâng în amurgul sării pe polmol de lângă frăgarul din uliță. Un preot cu părul de argint răsare și el sprijinit în cârjă purtând un ban dela împăratul pe pleptarul lui de lână. Se apropie de norod, intră în gloată, se așează pe polmol și începe a povesti o poveste atât de tristă despre un popor de neam mare, dar nedreptățit și hulit de dușmani. Și vorbele bătrânului se strecoară în sufletul ascultătorilor: pe femei le înduioșează de-și uită de fus, bătrânii le sloarce lacrimi, pe tineri însă îi înflăcărează și strâng prăseaua cu fițului dela cingătoare.

Conferențiarul încheie cu a doua parte din poezia poetului Vlahuță:

»Voi căror vi s'a dat solia sfântă

De preoți ai acestei mari puteri, în al căror suflet se frământă valuri de dureri și gândurile unui întreg popor, să pregătiți cuvântul astfel

Ca mii de inimi la un fel să bată
Și miilor de veacuri să vorbească.

O închiere mai frumoasă nici că s'ar putea închipui: Prof. dr. N. Regman Păunaș despre a cărui cultură înaltă și temelnică nu se poate în doi nimeni, părea un adevărat preot al acestei

sfinte solii. Ochii lui mari, negri străluceau par'că de o lumină dumnezeiască și glasul tremura de emoție sfântă. Publicul foarte numeros l-a răsplătit cu lungi aplauze și felicitări.

După conferință a declamat cu mult duh și multă pricepere teologul N. Toader poezia lui Goga: »Dela noi«. În di Toader aflăm un bun școlar a artistului nostru Z. Bărsan. Aplauze bine meritate a fost răsplata declamatorului. Iar în urmă ca un fel de încheiere artistică a cântat orchestra teologilor și pedagogilor, o horă și o sârbă în mod desăvârșit. Serata aceasta a fost atât de plăcută și succesă încât ai putea să te prezinți oricărui public din orașele noastre românești.

Domnul profesor dr. N. Regman Păunaș îi se cuvine toată lauda și cinstea pentru străduințele nobile.

Iancu.

Valea Bulzului.

Comitetul și sinodul parohial al comunei Valea Bulzului, deși comuna numără abia 80 fumuri, a hotărât cu unanimitate să-și ridice în comună o școală nouă proprie; totodată au votat și salariul și cuvenențele învățătorului conform noului legi școlare începând cu anul 1910, când se va începe și învățământul în noua școală.

Laudă și cinste li-se cuvine bravilor parohieni.

Inaugurarea clubului românesc.

Fără mult șgomot și alaiu, dar cu sinceră bucurie și o demnitate impunătoare, s'a inaugurat Duminecă clubul român (în casa dlui dr. I. Suciu) care de aici încolo are să fie sediul acțiunii de organizare a întreg partidului național, precum și al luptelor ce se poartă în comitat.

Iată raportul despre această festivitate.

Cei prezenți.

La orele 2 sala mare, precum și celelalte două camere ale clubului sunt pline de români. Am remarcat pe dl. M. Veliciu, Sava Rălcu, G. Feier, Russu Ștrianu, protopopii G. Popovici (referent), Cornel Lazar (Halmagiu), Ioan Gorgia (Boroșineu), Tr. Magier (Buteni) și Luca (gr. cat.) Arad. Apoi preoții Aug. Mihulin, V. Olariu, I. Iercan, Ioan Popovici (Beretei), Fabr. Manuilă, I. Nicorescu, P. Marșeu, Iustin Monța, P. Feinecan, R. Motorca, P. Ardeleanu, George Ardeleanu; advocații dr. Sever Ispravnic, dr. I. Marșeu, dr. G. Popovici, dr. St. C. Pop, dr. Aurel Grozda, dr. I. Hotăran, dr. C. Iancu, dr. Petruț, dr. C. Ardeleanu, dr. T. Pop, dr. L. Tămășdan, dr. G. Popa, dr. Aurel Novac; candidații de adv. dr. Alexe Boțoc, dr. V. Pagubă, L. Fazecas, dr. Covaci, Silviu Păscuțiu, dr. Barbu, Traian Pacu, proprietarii F. Ajiță (Agris), Stan (Cherechiu), asesorul ref. G. Purcariu, Iuliu Herbay, directorul »Transilvaniei«, Aurel Șuluț (contabilul »Nădlăcanel«, I. Moldovan, V. Arjoca, Virgil Antonescu, Ath. Popovici, Max. Popovici, Aug. Boțoc, funcționarii de bancă, G. Nichin, administratorul »Tribunel, N. Ștef, I. Vancu, I. Moldovan, I. Roșu, P. Dârlea, L. Oprean, Balint (Șicula), învățători, Partenie Dragici, bravul comerciant din Halmagiu, Șevici, funcționar la conzistor.

Din afară de teritoriul comitatului a fost dr. N. Șerban de Voila, deputat și dr. D. Lascu.

Au fost de asemeni mai mulți țărani precum și tineret și alții al căror nume în marea învălmășeală ne-a scăpat.

Vorbirea de inaugurare.

Ca delegat al clubului național român pe deo parte, iar pe de altă parte ca membru în comitetul de organizare și ca gazdă al casei, dr. I. Suciu salută în termeni călduroși pe cei veniți la inaugurarea primului club românesc (aplauze, ovățiuni) Arată că am trecut peste vremurile când prin poliție eram împedecați să ne intrunim, să ne exercitam până și cele mai elementare drepturi omenești, — ci am trecut deja, d'odată cu inaugurarea politice activiste, într-un stadiu mai avântat. Inaugurăm nu numai simplu un club, ci pornim marea organizare menită să cuprindă în

sine tot neamul românesc (aplauze). Cu modestie pornim, dar cu demnitate și având conștiința drepturilor și datorțiilor ca cetățeni credincioși ai patriei și filii cu dragoste pentru neam. Aici, în Arad, are să fie d'aci încolo focalul organizării, sămburele în jurul cărui strângându-ne toți, să putem ajunge un factor însemnat în viața politică a țării. Țintim mai presus de toate la legăturile dintre frați, și anume nu numai între pătură de cărturari, ci căutăm cel mai intim contact cu poporul (aplauze), să se știe până și în cele mai îndepărtate părți: ce se face, ce se lucrează pentru neamul întreg, în primul rând pentru țărânilme.

E, zice, fără îndoială mare onoarea ce ni s'a făcut, când s'a pus la Arad centrul de muncă. Dar totdeodată sunt mari și îndatoririle ce am luat asupra noastră. Ne provocăm însă la trecutul nostru, la luptele ce am dus în comitat, la acțiunea de activitate care d'aci s'a pornit și s'a alimentat, la ziarul nostru care este azi întâiul între toate, la jertfele ce am adus de câte ori ni s'au reclamat, — și din mândria ce avem pentru trecut, luăm puterea să chezășim că vom lupta și în viitor așa fel, încât cei cari și au pus credința în noi, să fie deplin satisfăcuți.

Salută îndeosebi pe vechiul luptător, pe șeful nostru M. Veliciu (aciamațiuni), care desigur comparând lucrurile, întrezărește o întărire, un progres în viitor.

Când predă localul, își exprimă o singură dorință: Cei strânși aici în numele aceleiași idei, pentru cinstea aceluiași steag, să țină în sufletele lor mereu aprins focul sacru, dragostea pentru neam, țaria convingerilor și curajul de a și suferim pentru ideile noastre.

Cuvintele lui Suciu, cuvintele lui de binevenire, se pierd în aclamările călduroase ale celor de față.

Răspunsul lui M. Veliciu.

M. Veliciu arată însemnătatea acestei zile și și exprimă părerea de bine că a ajuns-o. Partid național avem de mult și acțiunile lui sunt multe. Fără a voi să facă istorie, trebuie să amintească însă de marile greutăți peste cari a trebuit să trecem. Am trecut însă peste toate, căci programul, ținta luptei, o avea fiecare dintre noi în sufletul său (aplauze). Cu jefte multe și puține, cum s'a putut, dar nu ne-am dat îndărăt. Avem în suflet un ideal, care nu era spre stricarea nimănui: voiam să ne întărim neamul, cece însemna, că ținteam și la întărirea patriei. (Așa e! Aplauze), un adevăr pe care nu-l poate tăgădui nici un alt interes de partid, nici o reavoință pe lume!

Veseli am luptat în trecut. Acum, când ni-se pune în perspectivă o luptă cu mai multe șanse,

vom lupta cu atât mai veseli. Este mai presus de orice îndoială, că partidul s'a întărit, și mijloacele de luptă s'au înmulțit, dupăcum s'au sporit și luptătorii. Rigoarea din trecut nu mai este, ci liberi în casa noastră, ducem înaintea luptă după priceperea și sârguința noastră.

Cu modestie fie zis, trebuie să constatăm însă, că în trecut ne-am făcut datoria. Și față de încrederea celor din clubul parlamentar, avem de pus un singur vot, o singură făgăduință: *Și de aici încolo ne vom face datorința!* (aplauze). Ne vom pătrunde de gândul de a lucra cu rîvnă și abnegație. Ca mai modesti, ca gregarii, în cerc mai restrâns, dar ne vom bucura dacă fiecare îndeplinându-și datorința, vom contribui ca astfel comitatul nostru să fie luat cu model și să facă efect bun asupra celorlalte comitate românești. Vom da astfel prin fapte motivarea de ce s'a pus centrul organizării la Arad, vom contribui să se învedereze că ne cunoșc bine cei cari și au pus speranța în noi. Ei nu se vor înșela, ci la frați harnici au recurs!

Primește în numele românilor din comitat localul, mulțumind pentru cinste și face promisiunea solemnă în numele tuturor celor de față, că activitatea noastră vom îndrepta-o așa fel, să fie mulțumiți toți fruntașii, întreaga obște românească (aplauze).

Vom strânge rândurile între noi, cărturarii, vom chema la noi și înșine ne vom duce între popor, și ne vom sfătui și vom lupta pentru a face tot ce se poate ca neamul românesc să ajungă zile mai fericite.

Roagă pe dr. Suciu să fie interpretul dragostei noastre către frații din clubul parlamentar și să le spună, că dacă eventual s'ar întâmpla ca uneleori altele să nu lasă cum au contemplat dâșii, aceasta n'are să fie urmare a relei voințe, ci neputinței inerente omului, dar noi spre bine țindem și cu mulțumire vom primi sfaturile bune și cu drag îi vom primi între noi, să ne lumineze.

În marginele legii vom călă să dezvoltăm toate puterile și prin solidaritatea națională vom căuta să asigurăm ceea ce dorință obștească: mărirea neamului! (lungi aplauze.)

Prin aceasta partea oficială a programului s'a exhaustat.

La orele 6 s'a procedat la alegerea bărbaților de încredere în cercuri. S'au proclamat dupăcum urmează:

Delegații cercurilor electorale: Arad: Traian Vașian, Pecica: dr. Aurel Novac, M. Rădona: Procopiu Givulescu, St. Ana: V. Mihulin, Chișineu: dr. Cornel Ardelean, Șiria: dr. I. Hotăran, Boroșineu: Ioan Georgia, Iosășel: Cornel Lazar.

Seara s'a luat masa împreună, s'au rostit entusiaste vorbiri și s'a expediat telegramă dlui dr. T. Mihali.

Din Bucovina.

Primum următoarele: Stimate dle redactor! Rugăm să publicăm în prețutul Dvoastră ziar următoarea:

Scrisoare deschisă.

Noi, subsemnații studenți ai dlui profesor dr. Sextil Pușcariu, cari cunoaștem dragostea și dorul de muncă al dsale pentru ridicarea neamului nostru din Bucovina, respingem cu indignare suspiciunile malițioase și atacurile nedrepte din nrul 8 a. c. al »Apărării Naționale«, la adresa iubitului nostru profesor, pe care-l știm că este om de muncă cinstită, asigurându-l de stima și simpatiile noastre sincere.

Ion Grămadă, stud. phil.; Vasile Liță, stud. phil.; Ion Bilețchi, stud. jur.; Ion Brăteanu, stud. phil.; Simion Ivanovici, stud. phil.; Nicolae Teaciu, stud. teol.; Alexandru Murariu, stud. phil.; Adela Volcinschi, stud. phil.; Adriana Volcinschi, stud. phil. Alecu Procopovici, supl. gimn.; Vica Turcan, stud. phil.; Ioan Covașă, prof. gimn.; Victor Bodnarescu, stud. jur.; Mihai Michtovici, stud. jur.; Constantin Leontieș, stud. jur.; Artur Huidel, stud. jur.; Vasile Greciuc, stud. phil.; Ilie Bacinschi, cand. phil.; Nicolae Comănescu, stud. teol.; George Năstăsescu, stud. teol.; Sofronie Cernoschi, stud. teol.; Mihai Ieșan, stud. phil.; George Iluț, stud. jur.; Ilie Stoleriu, stud. jur.;

Vichentie Jemna, stud. phil.; George Lupu, stud. phil.; Nicanor Hopulele, stud. teol.; Dimitrie Turturean, stud. teol.; Danil Hogeia, stud. teol.; Dimitrie Franciuc, stud. teol.; Dimitrie Ieșan, stud. jur.; Eudoxiu Antonovici, stud. teol.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Februarie n. 1908.

— **Ceasuri senine.** Duminică, la 3/16 Februarie a intrunit P. S. Sa dl episcop diecezan *Ioan I. Papp*, la masa sa ospitalieră pe membrii superiori, de legea românească, din corpul ofițeresc al regimentului 33 din Arad și corpul profesoral dela Institutul nostru teologic-pedagogic din loc.

Prezenți au fost în jurul ilustrului stăpân d-nii: Vice-colonel Herbay, maior Boier, maior Florian, dr. Moga, căpitan Burdea, căpitan Voicu, locotenent Popovici și dr. Moldovan, iar corpul profesoral întreg, cu directorul său.

Șirul toastelor s'a concentrat în lozinca armonizării rolului culturii cu acela al disciplinei, ca factori hotărâtori în determinarea vieții și îndrumarea ei spre a sa menire.

Au vorbit: P. S. Sa, dl vice-colonel Herbay, profesorul Secula, dl maior Florian, protosincelul-director R. Ciorogariu și dl căpitan Burdea; și a încheiat ceasurile senine, de armonie, de înfrățirea »muzelor« cu »armele«, sfințenia binecuvântării arhiericești.

Intru mulți ani Stăpâne!

— **Reichsrathul austriac va începe ședințele în 17 Martie.**

— **Fișpanul Timișorii.** Foala oficioasă publică în nrul său de Sâmbătă un preșinat autograf, prin care absoalvă din postul de comite suprem al comitatului Timișorii pe *Kabdebo Gergely*, și denumeste în locul lui pe *Hertelendy Ferencz*, membru în casa magnaților.

— **Din temniță și la temniță.** Tribunalul din Sătmăr a judecat pe protopopul din Ardușat *Dionisiu Bran* și pe învățătorul *Alexandru Anderco* la câte șapte zile temniță ordinară și 5 cor. amendă, pentru că în școala gr. cat. din Ardușat a fost afișată pe părete mapa *Kozenn B.* »Europa proiectată și desemnată« (Prov. lui Ed. Hölzel în Viena, edată de I. M. Moldovan în Blaj și W. Krafft în Sibiu, care din 1889 este oprită). Insinuarea a făcut-o faimosul notar cercual ungar, de prezent suspendat. Protopopul D. Bran și-a suferit osânda din 30 Ianuarie până în 6 Febr. iar învățătorul Anderco a intrat în temniță în 14 Februarie.

— **Convorbire.** Deputatul dr. N. Șerban de Voila fiind ierl în Arad, la inaugurarea clubului român, a făcut directorului nostru interesante declarațiuni asupra afacerilor comitatense din Făgăraș. Le vom publică mâne.

— **Alegerile din Croația.** Deputatul naționalist slovac *Milan Hodja* a adresat o scrisoare deschisă către slovacii din Croația, ca aceștia, la alegerile proxime de deputați să voteze numai cu candidații coaliției croate.

— **Cununie.** Anunțăm cu plăcere cununia d-soarei *Paraschiva Teodor* cu dl *Nicolae Bretoteanu*, care se va celebra Duminică în 10/23 Februarie a. c. în biserica gr.-or. rom. din Sibiu. Felicitările noastre!

— **Persecutarea presei slovace.** Aproape zilnic am adus știri despre noui procese intentate ziarelor naționaliste slovace, dintre cari unele

au fost confiscate, căci vezi Doamne, hârtia tipărită va zdrobi »sfânta idele« și acum — la vre o 3—4 zile ne vine știrea despre alte procese, confiscări, — alte persecuții.

Procuratură din Pressburg a ordonat confiscarea unui număr mai recent al ziarului naționalist slovac. »*Ludove Novini*« redactat sub direcția deputatului *Francisc Skicsák* iar încontra redactorului acestui ziar a pornit proces de agitație pentru un articol, în care între altele se ocupa și cu școalele de stat.

Iată partea încriminată a articolului:

»In școalele de stat, copiii nu învață lucruri fositoare vieții lor. Școalele de stat sunt destinate numai ca să maghiarizeze cu sabie și foc. Să nu se mire deci nime, că în astfel de împrejurări, comunele protesteză încontra maghiarizării școalelor confesionale. Nu suntem dușmanii școalelor de stat, dar încontra maghiarizării, trebuie să luptăm dacă vrem, ca națiunea slovacă să nu rămână analfabetă«.

Articolul se încheie cu un apel către comunele slovace ca aceste să nu lase ca școalele confesionale să fie statificate sub presiunea legii lui *Apponyi*.

Ziarul săptămânal slovac »*Pokrok*« al deputatului naționalist *Paul Blaho* a încetat de-a mai apare în urma persecuțiilor administrative.

Așa-i libertatea de presă — ungurească.

— **Fapta groaznică a unui tată.** Pe trenul *Eperjes-Budapesta* călătoria *Vineri* un ofițer de dare *Ilinczky Izidor* împreună cu fiul său de 5 ani. În apropiere de *Aszód*, spre cea mai mare groază a călătorilor, *Ilinczky* a aruncat băiatul pe fereastră, și acesta ajungând sub tren, roatele i-au tăiat piciorul stâng pe la gleznă. Un călător trăgând signalul de alarmă trenul s'a oprit și călătorii au plecat să caute copilul. A fost aflat și transportat în spitalul *Rokus* din *Budapesta*, unde chiar în acea noapte i-s'a amputat piciorul. Nefericitul tată a declarat la poliție că a comis fapta în urma mizeriei în care ajuns. A voit ca mai întâiu să-și omoare copilul și-apoi pe sine.

— **Necrolog.** Direcțiunea Institutului de credit și economii »*Dacia*« aduce la cunoștința acționarilor, că membrul în direcțiune și fondator *George Baciu* și-a dat sufletul său în mâinile Creatorului, Miercuri, la 12 Febr 1908. În vecl pomenirea lui. Direcțiunea.

— **Nu mai e păr cărunt** — »*Regulatorul de păr*« al lui *Fr. Radda* dă părului cărunt de pe cap și barbă culoarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un preparat foarte sigur și nesticăcios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul muțat în fluidul acesta nesticăcios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va câștiga culoarea naturală. Acest »*Regulator de păr*« este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de felul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. Prețul: 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: *Friedrich Radda*, apothecar în *Páncsova*. Magazin la: *Iozef v. Török*, în *Budapesta*. *Király-utca*.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub această nume de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește *Szabó Béla* fabricant de săpun de toaletă, *Miskolcz*. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui *Vojtek și Welsz*, *Lugo* în farmacia lui *Fischer János*, *Timișoara* în prăvălia lui *Wisemayr Ferencz*.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui *Mülle Somlyai*, *Kolozsvár*, *Kossuth Lajos* utca 4 sz., care e furnizorul mai multor în stitute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Economis.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 17 Febr. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Orâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	23 82—23 84
Secară pe Apr.	20 90—20 92
Ovăs pe Apr.	15 84—15 86
Cucuruz pe Mai 1908	13 58—13 60

INCHEEREA la 4 ORE:

Orâu pe Apr.	23 74—23 76
Secară pe Apr.	20 82—20 84
Ovăs pe Apr.	15 86—15 88
Cucuruz pe Mai 1908	13 56—13 58

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
pe Tisa — — — —	22 K. 70—24 K. 40 fil.
Din comitatul Albei — — — —	23 > — 23 > 80 >
De Pesta — — — —	22 > 40—24 > 10 >
Bănățenesc — — — —	22 > 90—23 > 80 >
De Bacica — — — —	23 > 10—23 > 95 >
Săcară — — — —	20 > 40—20 > 50 >
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	15 > 20—15 > 40 >
> de cvallitatea II — — — —	15 > — 15 > 20 >
Ovăs > > I — — — —	16 > 30—16 > 50 >
> > II — — — —	15 > 90—16 > 20 >
Cucuruz vechiu — — — —	> > — > >
> nou — — — —	13 > 55—13 > 75 >

Fetele tinere

dacă sunt fizicește slabe, sau dacă sufer numai de boale trecătoare, deja de mult sunt cu toată încrederea față de

Emulsiunea SCOTT.

căci are unefect binefăcător asupra dezvoltării lor, acest gustos și ușor de mistuit medicament întăritor. Fetele în dezvoltare ar trebui să ia cu orice ocazie acest preparat, când sunt slabe, obosite și indispușe.

Prețul unei sticle originale 2 cor. — — — — 50 fil. — — — —

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

V. Sp. Armeni. Aveți o restanță de 15 cor. pe anul 1907.

Redactor responsabil *Ioan N. Iova*,
Editor proprietar *George Nichin*.

Se caută un tinăr român

cu diplomă de notar, neînsurat,

care ar fi în stare să conducă o cancelarie notarială și dorește să-și ajungă scopul mai de aproape. Condițiunile i-le va spune

IOAN GLIȚIA, notar.

Nánhegyes (comit. Bihor). p. u. *Dobrest*.

Farmacia la „Regina Elisabeta“

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental sau gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscut sub numele „*Elisabeta*“.

Cremă de față „*Elisabeta*“ — de zi și de seară — redă feței fragezimea tinereții, împiedecă formarea crețelor, face să dispară imediat piștruile, petele de freat și tot felul de necurățenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de crin „*Elisabeta*“, încontra tuturor bolnelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fil. Spirit de păr „*Elisabeta*“ după o folosire de câteva zile împiedecă formarea mătrefei, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fil.

„*Buzodol*“ încontra asudării picioarelor și a mânilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul deposit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se socotește împachetarea și porto.

Lemle József, farmacist

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Conzistor diecezan din Arad, pe baza planului și proiectelor de spese aprobate cu Nr. 2701 anul 1907, se escrie concursul de licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a sfintei biserice gr. or. rom. din comuna Apateu [protoprezbiteratul B. Ineu] cu prețul de exclamare peste tot în sumă de 37261 coroane 35 fileri.

Licitațiunea se va ține în Apateu în ziua de 17 Februarie (1 Martie) la oarele 11 a. m. în localitatea școlii din loc.

Licitanții au să depună cu începerea licitațiunii vadiu 10% din prețul de exclamare adecă :

3726 coroane 10 fileri, în număr sau în hârtii de valoare acceptabile.

Planul, proiectul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din Apateu.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de a angaja pe acel întreprinzător dintre reflectanți, în care va avea încredere mai mare.

Licitanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitațiune.

Apateu la 24 Ianuarie [6 februarie] 1908.

Atanasiu Popoviciu,

preș. com. par.

Anunț.

Caut pe 1 Martie un cand. de avocat. Condițiunile după învoire. A se adresa direct subscrișului.

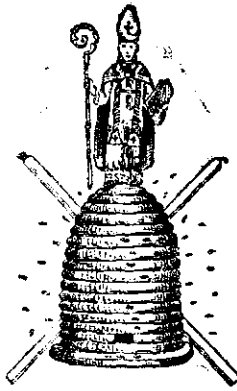
Dr. Gavril Suci, adv.
Hațeg (Hátszeg.)

Iosif Resch

fabricant de lumini de ceară.

Zombor (Bácska).

Luminări de ceară de albine de St. Jerom, 1 klg. 5 cor. 60 fil.
Luminări de calitate I. 80%, ceară de albine 1 klg. 4 cor. 40 fil.
Calitatea II. 1 klg. 3 cor. 80 fil. Calitatea III. 3 cor. 20 fil.
Luminări de ceară artificială 1 klg. 2 80.
Luminări de ceară galbină 1 klg. I. calitate 4 cor. 40 fil.
Vertelnițe de aprins bucata 30 fil.
Grana incenzi aurit cu 20 fil.
Vată de botez 10 deca cu 80 fileri.

Condiții de expediție :
Luminările de ceară dela 4 klg. în sus se trimit în pachete porto franco.

S lă n a, kilogramul cu 68, unsoare 70, carne de porc 68, slănină pentru unsoare 68, unsoare 68, untură 72, șuncă afumată 90, dela pulpă 84, dela coastă 72, cârnați 80, caș de porc (șwartli) 64, jumeri 60 cruceri. Mașe de porc uscate. Să p u n de casă pe lângă prețuri moderate se pot căpăta la G a r a i K á r o l y, măcelar în Arad, str. Boczkó nr. 2. Vis-à-vis de piața de pește (Hal-tér).

Comercianții și hotelierii vor profita de avantajii de preț.

Primul salon de corsete în Sibiu

Premiat.

Prem a t.

Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură.

Deposit bine asortat

în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fason particular

totdeauna în rezervă.

Cu stimă.

J. Oschanitzky.

Bretterpromenade Palais Habermann.

Fason bun.

Prețuri reale.

Făină de orez, perii de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖN

fabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de păr pentru dame — săpun, perii, parfum și mărunțișuri.

Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserică nouă evanghelică.)

Telefon 572.

Tot felul de lucruri în branșa aceasta, lorgnete de scoică brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de bivoli ș. a. repararea cu prețuri favorabile.

Pomadă de mustață, perii de mustață, pungușite de mână și portmonceuri, bricege, briceuri foarte, isvorul cel mai ieftin de unde se pot procura.

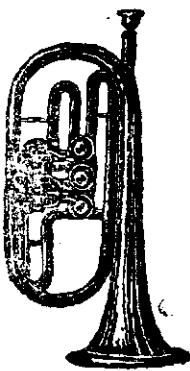
Carl Raab

Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.

Bácsbodrog.

Zombor, str. Zrinyi.

Ujvidék, str. Duna 5 (îngă Promenadă).

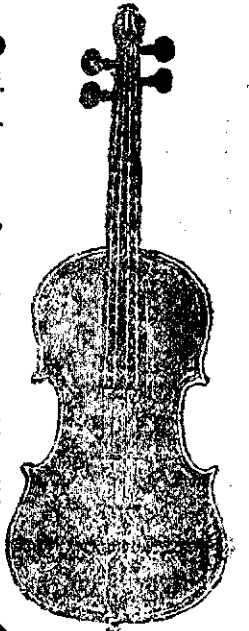

Aparate fabricate proprii și anume: vioare, celo mari, mici, trimbiți, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura.

Harmonice, gramofone, fonografe și alte asemenea aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.

Catalogul prețurilor trimis ori cui gratis și franco.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

AVIZ!

Cu stimă aduc la cunoștința onoratului public român din loc și jur,

că am asortat din nou magazinul meu de galantarie, mode de dame și domni cu stofele cele mai moderne care-mi sosesc zilnic pentru costumuri, zefire, mătasuri, rufării, perdele de dantelă și de stofă, covoare linoleum, mare asortiment de pânză de in, garnituri colorate de damast schiffane, plapome ect. ect. Mare asortiment de brăuri, reverenzi preoțești, prapori bisericăști, odejdii, patrafire, efectuate după modelele cele mai noi.

În magazinul meu se află de vânzare toate articolele ce se țin de branșa mea cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:

George Jancovici,

Arad, Strada Forray 2.

Ciorapi lucrați de robi pentru dame, bărbați și copii.

Serviciu conștiencios!!

Serviciu conștiencios!!

„ORAVICIANA“

institut de credit și economi societate pe acții în Oravița.

CONVOGARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »ORAVICIANA« societate pe acții în Oravița, sunt prin această convocați la a

XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține **Joi în 19 Martie a. ct. la 10 oare a. m.** în localul institutului, cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
 2. Raportul anual al direcțiunii.
 3. Raportul anual al inspecțiunii.
 4. Stabilirea bilanțului, împărțirea venitului curat și votarea absolutului.
 5. Alegerea a 7 membri în inspecțiune și a unui membru în direcțiune cu mandat pe 3 ani.
 6. Eventuale propuneri.
- Oravița, 13 Faur 1908.

Direcțiunea.

Activ.

CONTUL BILANȚULUI.

Pasiv.

Cassa număr	80610 06	Capital de acții	550000 —
Casa de păstrare poștală	2305 38	Fond de rezervă	245157 36
Escompt de cambii	658991 85	Fond de rezervă disponibil	12998 —
Esc. de cambii cu acop. hipotecară	820383 82	Fond pt. diferențe de curs	796 17
Imprumuturi hipotecare	1623780 35	Fond cultural și de binefaceri	10210 23
Credite personale	37251 39	Fond de penziuni*)	15986 72
Efecte	142222 71	Fond pt. amortizarea edificiului	675 38
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	23782 24	Depuneri	1869631 65
Realități	48000 —	Reescont	525325 72
Interese reescompt. anticipate	8857 99	Imprumuturi hipotecare cedate	139685 —
Divirzi debitori și interese restante	38724 36	Interese anticipate pro 1908	26196 18
Mobilier	2688 —	Dare după interese depuneri	4446 48
» după amortizare de 10%	268 80	Dividendă neridicată	352 —
		Diverzi creditori	7864 04
		profit curat	78004 42
			*) Proprietatea acționarilor.
	<u>3487329 35</u>		<u>3487329 35</u>

Debit.

PROFIT ȘI PERDERE

Credit.

Interese depuneri	87538 54	Interese escompt	126773 02
» reescompt	53380 69	Interese hipotecare	131082 08
Salare	18158 08	» credite personale	2621 18
Relut de cortel	2200 —	» efecte	4913 08
Spese de birou, porto poștal, competențe de timbre, prenumerațiuni etc.	10054 76	Venite dela realități	416 67
Contribuție directă, comunală, etc.	18,128.62	Diverse venite	13354 70
10% dare după interese depuneri,	8,753.85		
Amortizare de mobilier	268 80		
Abscrieri	2672 97		
Profit curat	78004 42		
	<u>279160 73</u>		<u>279160 73</u>

Oravița 31 Decembre 1907.

Ilie Trăilă,
director.

Ion Perian,
șef. contabil.

Direcțiunea :

Al. P. Popoviciu, V. Poruțiu, J. Petrovicl, Dr. P. Cornean, Dr. I. Nedelcu, Dr. A. Novacu, Dr. J. Manguica. Dr. M. Gropșlan. V. Leza.

Conturile prezente confrontându-le cu registrele principale și ausiliare, le-am aflat corecte.

Inspecțiunea :

J. E. Țleranu,
prezident.

C. Strinbei,

G. Dragoescu,

G. Jianu,

I. Botoș,

N. Belóne.

I. Roșiu.